

מישיב גבש

מעייני חיזוק ואמונה מאוצרו של מרן הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

קול "אודיע אמונתך"
בארה"ק - 08-30-20-666
בארה"ב - 605-477-7011
בלאנדאן 44-3003730634

קרבנה
אל נפשי

נפשי
בשאלתי

שאלות המוגשות
לפני מו"ר שליט"א

מי הם הזוכים לעולם-הזה?

פירות אדירים ואין סופיים שיצמחו מהם... אמנם היינו רעבים, אחוזי בולבוס, אבל חששנו ודאגנו מה יהיה אחר כך, מה יקרה כשייטמו הגרעינים, מאלו פירות תתקיים נפשנו לנצח...

נמצא איפה שההבדל בין עולם הזה לעולם הבא הוא בהגדרת מהות השפע; השפע בעולם הזה הינו "אמצעי", שפע שמויעד להשקעה. לעומת זאת, השפע בעולם-הבא הינו ה"רווח", ה"פירות" שצמחו מתוך ההשקעה. הוא אומר שהאוכל את שפעו בעולם הזה, אוכל בעצם את העולם הבא שלו, רואה הוא את השפע המיועד לזריעה כ"פירות" המיועדים לאכילה. ומה עם העולם הזה?

"ומובא שכאשר האדם זוכה ומתנהג בקדושה כיאות, ואז נמשכים כל חיי עוה"ז שלו מצד הקדושה, אז גם אם יש לו פה ושם מתענגו העולם הזה אינם על חשבון שכרו בעוה"ב שיקבל אותו בשלימות, כי דבר שבא מצד הקדושה אין גגורם על ידו שום חסרון. אולם אם לא זכה אזי משלמים לו בעולם הזה קצת זכות מצוותיו, כדי לטורדו עיי"ז לגמרי ח"ו. אבל הצדיקים נוחלים שני עולמות, גם עוה"ז וגם עוה"ב. וידוע הפתגם שהעולם רגיל לצטט בשם רבינו ז"ל: המשנה אומרת 'כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא; אבל 'עולם הזה' יש רק ליראי ה' (שם).

בתת המלך "שפע לזריעה" דואג הוא גם לחיי ומזוני מהם נוכל לחיות עד שהפירות יצמחו, וכפתגם הידוע: "ביז די קרעטשמע דארף מען אויך לעבן" [עד שמגיעים לאכסניה צריך גם לאכול]. בשביל זה יש "עולם הזה", שפע מיוחד לזורעים, אפסניה מבית המלך למי שממלאים את תפקידם כפי הכללים שניתנו ביד משה. זה נקרא "עולם הזה", שפע שאינו על חשבוננו.

אך שפע זה ניתן אך ורק לעבדי המלך, לאותם המשקיעים את עיקר השפע כדי להיות מן ה"קוצרים ברינה" בעולם שכולו טוב. וכפי שאנו מוצאים בפרשתנו, ריבוי של שפע לו זוכים בעלי ה"עקב תשמעון" אשר בין נבין למה הוא מיועד, איך ומתי כן ולא להשתמש בו, כדי שנוכל להיות מן הנוחלים שתי עולמות בחסדו יתברך שמו.

בתום שנות הרעב, לאחר שהמלך דאג להאכיל ולהשקות את נתיניו הרעבים, ציווה המלך לחלק גרעינים לכל העם למען יזרעו ויניבו פירות הילולים. אלא שהיו כאלה שהרעב העבירם על דעתם, חששו הם לקבור גרעינים באדמה, הלא יכולים הם איפה לאכלם ולהנות מהם כפי שהם, ולמה יקברו תחת מעטה רפש וטיט.

"מסופר, כי פעם אחת הלך הרבי מקאצק וי"ע בדרך. והנה עוברת לידו מרכבה הדורה ובתוכה ישב גביר יהודי, אפיקורוס ידוע רח"ל, שהכיר את הרבי. הגביר ציווה לעצור את המרכבה וביקש מהרבי מקאצק לעלות. הרבי עלה והתיישב בכרכרה. באמצע הדרך, תוך כדי שיחה שאל

הרבי מקאצק את הגביר האפיקורוס: 'היכן נמצא העולם-הזה שלך?'. הגביר הביע את תמיהתו הרבה ושאל: 'הרי אתם רואים בעיניכם בעליל את תענוגי העולם הזה שלי שאני צריך להתאמץ וללכת ברגל, אני יכול להרשות לעצמי לנסוע במרכבת פאר עם משרתים העומדים מוכנים לקיים כל בקשה היוצאת מפי... לאחר שהירצה הגביר בפרוטרוט את תענוגי העולם הזה שיש לו ברוח גדול - נענה הרבי הקדוש מקאצק ואמר: 'זהו העולם הבא שלך שאתה אוכל את כולו בעולם הזה תמורת אי אלו מעשים טובים שעשית בחיך, אבל אני שאלתי על העולם-הזה שלך היכן הוא' (אוסף מכתבים ח"ג עמוד ר"ל).

הבה נתבונן, אם בשני העולמות ניתן להנות, אז מה נקרא עולם-הזה ומהו עולם-הבא?

ההבדל הוא - כפי העולה מן המשל בו פתחנו - בעולם הזה מקבל האדם שפע המיועד לזריעה, אלא שהבחירה בידו, יכול הוא להיות מן "הזורעים בדמעה", או לחילופין לכלות את הקרן ולהנות ממנו כאן ועכשיו. ומה יהיה כשהגרעינים יכלו, מי יודע... העניק שיעשיו אפשר להנות מההיצע הרחב ומהמגוון העצום שהעולם-הזה מציע.

לעומת זאת - בעולם הבא - שם אין "חלוקה". שם ניתן למצוא אך ורק "פירות", פירות כאלו שצמחו מתוך גרעיני עולם-הזה שנקברו עמוק באדמה, מתוך הנאות כאלו שוויתרנו עליהם וקברנום עמוק עמוק לפי כללי הזריעה שנתנו לנו בתורה שבכתב ושבע"פ. גרעינים זעירים שזרענו לשם

• שאלה • אני סובל מאוד מבלבולי הדעת, ואין לי מנוחת הנפש, מה העצה לזה?

תשובה: ללמוד ש"ך. כפי שרביז"ל מביא בספר המידות שלימוד הש"ך מסוגל למי שמוחו מבלבל, וכשיש ישוב הדעת ממילא יש גם מנוחת הנפש. וכן המובא שם שאמירת "תפילה לחבקוק" ג"כ מסוגל לזה. ושם הרי כתוב מפורש "תפילה לחבקוק על שגיונות" והוא כפשוטו, תפילה להינצל מכל הבלבולים והשגונונות. פעם הייתי נוהג לומר תפילה זו בכל יום.

• שאלה • מה העצה לבחור שקשה לו התמדת הלימוד?

תשובה: שיקבל על עצמו ללמוד כל יום, תיכף אחר תפילת שחרית, חצי שעה ברציפות. וכן ללמוד בכל לילה לפני השינה חצי שעה ברציפות, וכאשר תחילת היום וסופו יהיו בתורה, אז עם הזמן בעזרת ה', זה ישפיע על כל היום.

• שאלה • אני נוטה בטבעי מאוד לעצבות, איך יכולים להמשיך שמחה?

תשובה: תחפש סביבך מי מהסובבים אותך זקוק לעזרה, בכל נושא שהוא, ותתאמץ להיטיב לזולת כמה שיותר, וזה ימשיך עליך שמחת אמת.

הנהגת ההתבודדות אצל אנ"ש

מתוך שיחה שנאמרה בעת רעוא דרעון פרי בלק תשפ"ה
הנועד לשבת התחדשות בעבודת ה"שיחה בינו לבין קינו" - אחרי הלימוד בליקו"מ (ח"ב סי' כה): **"ההתבודדות הוא מעלה עליונה וגדולה מן הכל וכו' יעו"ש."**

משפחתו של רבי משה. היו שומעים את ההתבודדות שלו, כל מה שנעשה עמו היה אומר בפשטות להשי"ת.

איך היה ההתבודדות של רבי שמואל הורוביץ?

הוא דיבר כל היום עם השי"ת. אהה! כל היום ממש. פעם עמדתי ברחוב עם רבי אברהם ראטה מראשי נטורי קרתא, רבי שמואל עבר שם ודיבר עם השי"ת ממש כמדבר עם בן אדם. רבי אברהם התפעל מאד ואמר: אדם הולך ברחוב ומדבר לו עם הקב"ה, אינו מתבייש ואינו חש מה יאמרו הבריות. אהה!

רבי יונה היה סוחר, פעמים שהיה עוסק עם הערבים במשא ומתן... גם בהתהלכו ביניהם היה מסתובב ומדבר לפני השי"ת בשמחה ואושר כזה.

הוא היה אומר את הפסוקים שלפני התקיעות במירון, אהה! חד בדרא, איזה חיות, איזה כח, מן המיצר קראתי י-ה, אהה! ואח"כ היה תוקע כל התקיעות בלי הפסק כלל.

כשהיה רבי יונה בחור כשבועיים או שלש לפני שנהיה בן עשרים שנה, עמד אצל רבי שמעון בתפילה ותחנונים שעוד יזכה להינשא קודם עשרים שנה. אח"כ נסע לירושלים ותיכף התאסר, ועוד הספיק להתחתן לפני עשרים.

הוא היה ברסלבר חזק ולא הלך לרופא, אחר החתונה שלו היו לו כאבים חזקים בשיניים, זה היה בחורף, התעטף בבגדים חמים ונסע לרבי שמעון, (שהגיע לציון הק' פתח ואמר 'רבי שמעון איר זעט דאך דעם מצב, וואס טוט מען דא (רבי שמעון, הרי אתם רואים את המצב, מה עושים כאן)? עברו שלש שעות והכאב נעלם כלא היה. נס ופלא.

כשהייתי ילד קטן, גרנו בעיר העתיקה, ברחוב חברון היה לנו שטיבל, כשעלו על הגג של השטיבל היו יכולים לשמוע בחלון של הבית שלנו, בחצות הלילה היה רבי יונה עולה על גג השטיבל והיה צועק 'דוד... דוד... דוד... כך היה מעורר את אבי ע"ה לקום בחצות. רבי יונה אף קירב את רבי שמואל שפירא.

פעם ראיתי בשבת אחה"צ, כשרבי שמואל נכנס לביהמ"ד חיבק אותו רבי יונה וצעק: 'אה פול מיט יראת שמים, פול מיט יראת שמים (אה מלא יראת שמים, מלא ירא'ש).

איך לוקחין הנהגה זאת למעשה, בפרט כשהלב אטום וסתום לגמרי?

ההתחלה הוא בעשר דקות ביום, ע"ז הוא עושה התחלה להתרגל בזה, וגם התחלה להרגיש כמה שזה נחוץ לו לחייו, ואח"כ עושה עוד התחלה חצי שעה ביום, לאט לאט עד שנעשה קביעות של שעה ליום, זהו שלימות גדול מאד. על זה צריך סיינעא דשמיא, הבה נקוה שהרבה מאיתנו יתחדשו בענין זה בעזרת השי"ת.

זכורני שרבי יונה (לעבל) היה מדבר עם השי"ת ממש כדבר איש אל רעהו. אחר התפילה היה עומד כנגד הר הבית ומדבר לפני השי"ת; "יש לי שמונה ילדים ואני צריך לתת להם אוכל, אני צריך ללכת ברחוב וצריך לשמור את העיניים. אני צריך להישמר מדברי שקר, טאטע האב רחמנות אויף מיר (אבא תרחם עלי). כך היה מדבר לפני ה', הוא היה מדבר ברוח של שמחה.

יש אנשים שזה מייגע אותם, איך עושים את זה בשמחה כזאת.

ניגשים לזה לכתחילה במחשבה שזה קל, כך זה נעשה באמת קל. בפרט כשעושה את זה בשמחה זה ענין אחר לגמרי.

אני זוכר פעם לאחר שנפטרה בתו של רבי יונה, הוא הגיע לפנות בוקר לבית המדרש והתחיל לדבר לפני ה', אני זוכר שהוא התחיל כך: 'אוי מיינע עוונות... (אוי העוונות שלי...), ואפילו מילים אלו הוא אמר בשמחה.

פעם שמעתי אותו בחיפה (במערות אליהו), הוא דיבר עם השי"ת בכזה גישמאק, כזה גישמאק (בכזה נועם). היה מספר לה' כמה ילדים יש לו, כמה כסף הוא צריך, כל דבר בפרטיות. בכלל, עם מי שהיה מדבר, היה רבי יונה מדבר מאמונה ומהתכלית בשמחה ואושר. פריילעך און צופרידן.

ראיתם פעם את רבי אברומ'לע (שטרנהארץ) עושה התבודדות במירון?

כן. רבי אברומ'לע התגורר בחדר אצל רבי משה בורשטיין ע"ה, והיה קם בחצות, ושמעתי אותו שהתפלל שהקימה שלו בלילות וההתבודדות שלו לא יפריע לבני

הוא הנותן לך כח

חורנו כמה פעמים הנקודה; אם האדם נופל ח"ו לדמיון של כוחי ועוצם ידי, שהוא חושב על עצמו כי הוא מציאות בפני עצמו ח"ו וכי הוא פועל ועושה בכוחו ובידיו רח"ל - הרי זה פירוד הגורם להרס וחורבן, ומפסיד כל ההשפעות הטובות רח"ל.

על האדם לדעת ולחרות היטב בלבו ובמוחו, כי בלעדי הקב"ה הרי הוא אינו כלום, וכל עצם חיותו הוא רק מהקדוש ברוך הוא, וכל ההשפעות והברכות וכל הצלחותיו הן אך ורק מיד הקב"ה, ולא כתוצאה מפעולותיו והשתדלויותיו. כמו שכתוב (דברים ח' יח) **"כי הוא הנותן לך כח לעשות חיל"** - ותירגם אונקלוס 'הרי הוא יחייב לך עצה למקני נכסין', שגם השכל והעצה והחריצות וכל מה שהוא פועל ועושה בעסקיו לרכוש ולצבור ולעשות חיל, הכל הוא רק מהקב"ה, כמ"ש (דברי הימים א' כט ד) **"כי ממך הכל ומידך נתנו לך"**. וכמאחז"ל על שמשון הגיבור שהיה כוחו מעין דוגמא של מעלה (סוטה י"ע), היינו שגבורתו היתה מעין גבורתם של מלאכי מעלה, ועליו דייקא מדגיש הכתוב בספר שופטים בכמה פעולות של גבורה "ותצלח עליו רוח ה'" - שכל כוחו מהשי"ת. וכן אפילו כשנענש וניטלה גבורתו ממנו עד שהיה כאחד האדם - האמין באמונה ברורה שהשי"ת יכול להשיב לו כוחותיו וגבורותיו ולנקום נקם בפלישתים בגבורה אדירה, וכן היה (ראה שופטים טו).

ולכן צריך האדם תמיד להלל ולשבח את בוראו על כל הטוב והחסד שמשפיע עליו, ועל כל הצלחה בגשמיות וברוחניות, כי מידו הכל, וגם עצם הדבר מה שעלה בדעתו באיזה אופן לפעול בעסקיו, גם זה מחסד השי"ת שהעלה זאת ברעיונו, וכל ההצלחה הבאה לאחר מכן היא אך ורק מהקב"ה. ובלא ידיעת זה היסוד האדם נופל לפירוד, שמפריד ומנתק השפעותיו מהקב"ה, והפירוד הוא מיתה רח"ל, וממנו נמשך כל השלל כסדר' במהלך חיי האדם. וצריך להפוך אותו לכסדר, להאמין ששום דבר לא נעשה בלעדיו ית"ש. ועי"ז הוא מאחד ומעלה הכל אליו ית', היפך מהפירוד הנ"ל.

(ונכתב בספר ח"ב - מאמר כסדר ושלא כסדר)

מוצא פי ה' יחיה אדם

מובא מהארי"י הקדוש, שעל ידי הברכה מעוררין וממשיכין את החיות דקדושה אשר בהמאכל. ומביא את הפסוק (דברים ח' ג) **"למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה אדם, כי על כל מוצא פי ה'"** שהוא החיות דקדושה הנמצא בהמאכל - וזה מעוררין וממשיכין על ידי הברכה כוונתו (עי' ספר הליקוטים מהאריז"ל דשת עקב פ"ה, ליקוטי תורה מהאריז"ל פ' עקב). ויש להוסיף לזה רמז נפלא, שהפסוק **"למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה אדם"** בגמטריא 'מאה ברכות'!

ובספר תולדות אהרן (ויטאמר) כתב בזה"ל: וכשאדם מברך איזה ברכה, צריך שיכוון שעומד לפני הבורא ב"ה ואומר לו: "ברוך אתה" בלשון נוכח, וכשאומר "מלך העולם" יכוון שיתקדש מלכות הבורא בעולם, ועל זה הברכה עונים מלאכי מעלה בקול גדול, ומקלסין ומקדשין את הבורא. נמצא נתקדש שמו בעולם התחתון ובעולם העליון ועל ידי זה המלאכים הם מליצי יושר, לפי שבאים על ידי זה למדריגה יותר גדולה.

(המברך יתברך - מאמר באו שערי בתורה)

שורש הבריאה

עד ולנצח נצחים.

זאת אומרת שלהפך את הירידות לעליות, את החושך לאור, את הענן וערפל לבהירות האמונה, והו התכלית הנרצה מכל נברא כאן בזה העולם!

התגלות חלקי אמונה והתקרבות

אמנם כל זה אינו אלא בכוח התפילה ובכוח האמונה! כי ע"י התפילה מתגלים באדם חלקי אמונה הטמונים וחבויים בליבו אשר אפילו לא ידע על קיומם! מתגלים כל מיני התקרבות הבאים דוקא מתוך החושך! עד שלעיתים יאמר האדם על עצמו ויודה לבוראו על כך: "אודך ה' כי אָנֹכִי בִי" (ישעיה יב, א), "טוב לי כי עָנִיתִי לְמַעַן אֶלְמֹד חֲסִידְךָ" (תהלים קיט, עא).

דוד המלך ע"ה אומר בתהילותיו (תהלים קכט, א-ב): "רַבַּת צָרָרוֹנִי מִנְעוּרֵי יָאמֹר נָא יִשְׂרָאֵל. רַבַּת צָרָרוֹנִי מִנְעוּרֵי גַם לֹא יָכֹל לִי". וחז"ל שואלים במדרש (מדרש רבה וישלח פרשה ע"ט, פסקא ב) על כפל הלשון, וגם על שינוי הלשון שבתחילה כתיב "יאמר נא ישראל" ואח"כ "גם לא יכלו לִי". ומבארים חז"ל שזה קאי על יעקב אבינו ע"ה, שאמר בסוף ימיו: "רבת צררוני מנעורי - יאמר נא ישראל" - הוא יעקב אבינו, שעבר עליו הרבה יסורים ומכאובים. על זה אמר לו השי"ת, למה אתה מספר רק חציים של דברים, "יכלו לך או לא יכלו לך?" דהיינו, אכן עברו עליך הרבה צרות, אך האם יכלו ונצחו אותך או לאו?

על זה נענה יעקב אבינו ואמר, 'אכן: רבונן של עולם, "רבת צררוני מנעורי גם לא יכלו לִי". האדם צריך לראות שכל מעבריו יהיו במצב של "לא יכלו לִי". שהוא יתגבר עליהם ויהפכם לעליות והתעלות! והוא בכוחו של כל אחד ואחד מישראל - ע"י כוח התפילה! אשר על ידה זוכים להפך הכל ממש לטובה ולברכה!

דערהיבן ווערן דורך תהלים

השל"ה הק' (מסכת תמיד נר מצוה, אות ק"ח) אומר דברים נפלאים ונשגבים במעלת אמירת תהלים, וזה לשונו: "יָמִי שֶׁנִּפְשׁוּ חֲשָׁקָה לְדַבֵּקָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ וּבְשִׁבְחָיו, אֵין יְדִבֵּק עֲצָמוֹ בְּסִפֵּר תְּהִלִּים". רכוש נפלא שהשי"ת השאיר לנו לדורות עולם! והוא ספר התהלים אשר נאמר ע"י דוד מלך ישראל לכל אחד מישראל עד סוף כל הדורות! כל אחד באשר הוא יכול לצאת מכל המצרים שהוא נמצא! וכמאמר דוד המלך ע"ה בעצמו (תהלים סט, א): "סִבְעָתִי בֵּין מְצִלָה וְאֵין מַעֲמֵד בְּאֵתִי בְּמַעֲמָי מִיָּם יִשְׁבַּלְתָּ שִׁטְפָתִי".

וכמו כן "שוה" סופי תיבות ה"א, ו"ל"י" הוא סופי תיבות יו"ד. זאת אומרת שהצירוף של חודש אדר הוא צירוף של דינים חלילה, שהוא שם הוי"ה בהיפוך אתונו. והרי י"ב צירופי הוי"ה הם השורש של הי"ב מזלות, אמנם על ידי "דְּבָרֵי הַצְמוּת וְעֻקְתָּם" (שם ט, לא), שהם צעקו להשי"ת בתפילות ותעניות, והתפילות משנים את הצירוף לטובה!

ולפני חודש אדר מקדימים פרשת שקלים, שהוא ענין של צדקה. והנס נעשה על ידי מרדכי הצדיק; 'מאן צדיק? מאן דנטר בריית! (וזה"ק פר' גז, נט ע"ב). [כל פעם התוארים לא היו מוגזמים], וכאשר היו מתארים אחד בתואר 'צדיק', הרי שהוא היה חידוש בקדושה בתכלית השלמות]. והישועה היתה על ידי

י"ד דוד מלך ישראל
חי וקים" עולה
בגימטריא "ראש
חודש". ולמה? כי
דוד המלך מרמו
על בחינת לבנה,
כי הלבנה מסמלת
ענין של ירידה
ועליה...

"דברי הצומות וצעקתם", שהוא ענין של תפילה, של אמונה, כי השי"ת יכול להפך כל הרע לטובה. להפך כל הצירופים לטובה, והוה אכן הענין של תפילה.

להפך כל הירידות לעליות

ובגמרא איתא (ראש השנה כה ע"א): "וסימנא - הסימן לקידוש החודש הוא - "דוד מלך ישראל חי וקים". "דוד מלך ישראל חי וקים" עולה בגימטריא "ראש חודש". ולמה? כי דוד המלך מרמו על בחינת לבנה, כי הלבנה מסמלת ענין של ירידה ועליה, בתחילת החודש היא זעירא וקטנה, ובמשך הימים הוא מתגדל עד חצי החודש, ושוב היא יורדת ומתמעטת. כמו כן לפעמים הוא מופיעה ביום לפעמים בלילה, עליות וירידות תדיר.

הרה"ק רבי צדוק מלובלין זי"ע אומר שדוד המלך היה הראש של הצדיקים שהיו "צדיק ורע לו". והוא עבר עליהם והיפך את כל הירידות לעליות. ומכל מעבריו שעבר במשך ימי חייו עשה מהם דרגות ומסילות להתעלות על ידם ביתר שאת. הוא לקח את כל מעבריו ועשה מהם "דוד מלך ישראל חי וקים" לעולמי

בכח מה נבראו העולמות

הנה על פי אמת הרי כל דבר הבא מלעילא צריך שיהיה לו אתערותא - "באתערותא דלתתא אתער לעילא". ולפי זה איך בכלל נבראו כל העולמות, והרי קודם הבריא לא היה שום אתערותא דלתתא. אלא מבאר רביה"ק (ליקו"מ ס"י צ"ו): "קודם בריאת העולם השי"ת עידן וקישט את עצמו בתפלתו ובמעשים טובים של צדיקים, שצפה שיהיו צדיקים, שע"י מעשים טובים שלהם ימשלו בתפלתם, ויפעלו כל מה שירצו [וכו'], נמצא שהתפילה יש לה בחינת מלכות, ויש להתפילה כזו בחינת ממשלה. וזה תענוג של השי"ת, ונתמלא רצון הבורא. ומה מתחילה שלא היה התענוג הזה, רק שהשם יתברך צפה למרחוק, שיהיו צדיקים שיתפללו באופן זה, ומה התענוג נברא העולם בעשרה מאמרות. כל שכן עכשיו, שבא התענוג הזה, שהשי"ת מחדש את עולמו בעשרה מאמרות, כמו שכתוב: "ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית".

דהיינו שכאשר השי"ת צפה באמונה ובתפילות של הצדיקים שיעשו נחת רוח לפניו לאחר הבריא, ע"י זה הוא ברא את העולם.

ונמצא שכוח התפילה שבני ישראל מאמינים בהשי"ת שהוא מנהיג את העולם והוא בעל הבית על הכל, והוא יכול לשנות את הטבע. ע"י נחת רוח זה ברא השי"ת את העולם. ונמצא שתפילה הוא שורש הבריא, וממילא ע"י תפילה יכולים לשנות כל הצירופים שהיו לטובה.

י"ב צירופי הוי"ה

כי הנה ישנם י"ב צירופי הוי"ה. והכלל של צירופים אלו הוא שהאות הראשונה של השם משפיעה על האות השניה, וכן שהאותיות יו"ד ווא"ו הם רחמים, ואילו שתי ההה"ן הם בחי' דין. וממילא אם בצירוף השם האות יו"ד קודמת לאות ה"א הרי זה רומז על רחמים וכן כשהאות וא"ו קודמת לה"א הרי השם רומז על מידת הרחמים הגוברת על בחי' דין ומשפיעה להמתיק את הדינים, ומאידך אם חלילה להיפך - הוא מרמו להיפך, אם הה"א קודם ליו"ד או לוא"ו הוא רמו שהדינים גוברים על הרחמים, ה"י.

להפך הצירוף מרע לטוב

ומצינו להדיא שכלל ישראל זכו ע"י תפילתם להפך צירוף לטובה. כי הנה הצירוף של חודש אדר הוא ("וְכָל) זֶה אֵינָנו שׁוֹה לִי" (אסתר ה, יז). "זה" הוא סופי תיבות את ה"א, "איננו" הוא סופי תיבות אות וא"ו, ונמצא שהוא ה"א וא"ו.

והיה (לשון שמחה) אם לא תשמעו

ב"ה אור ליום ו' לסדר ראה תשל"ב ירושלים ת"ו בב"א

והוא הדין ב'עשה טוב', אין כל ירידה בה נפל האדם שפוטרת אותו מלחטוף נקודה קטנה או גדולה בתורה או בתפילה ובשאר עובדות דקדושה, וממילא אין ערוך להנחת-רוח שגורמים בוה. ואע"פ שמרגישים ריחוק וירידה, הרי זה דומה לאב שנעשה ברוגז עם בנו הקטן, ואם שרואה איך שבנו מתנפל לפניו ומשתוקק אליו, וכל מה שהאב מרחקו אין הבן עוזב אותו, ועושה נחת רוח לאביו כל מה שיוכל לעשות - כמה עונג יש לאביו מזה.

וראיתי בספר אגרא דפרקא בתחילתו (אות א') שמדבר מענין "אחר", ששמע בת קול "שובו בנים שובבים חוץ מאחר" (תניגה טו ע"א), ומביא [בשם הרה"ק מלובלין זיע"א] שזו היתה צריכה להיות התשובה המיועדת בשבילו - לשמוע הבת קול הוזה ואע"פ"כ לשוב, בבחי' "כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה חוץ מצא" (פסחים פו ע"ב).

וענין זה ממש מובא גם בלק"ה ממוהרנ"ת על פסוק (דברים ה', יט-כ) "וְהָיָה אִם שָׁכַחְתָּ תִּשְׁכַּח אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ וְהִלַּכְתָּ אַחֲרֵי אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְעִבַּדְתָּם וְהִשְׁתַּחֲוִיתָ לָהֶם וְגו' עָקֵב לֹא תִשְׁמָעוּן בְּקוֹל ה' אֱלֹהֶיכֶם". ומקשה, הלא ידוע מחז"ל (ויקרא פ"א, ז ועוד) שבכל מקום שכתוב 'והיה מרמוז על שמחה', ואין והיה אלא לשון שמחה, וא"כ מה היא השמחה שלא תשמע בקול ה' אלקיך וגו'. ומבאר שלפעמים אדם הוא במצב כזה עד שנדמה לו שמהשמים אומרים לו שאין צריכין אותו ומרחיקין אותו ללכת להס"א לעבוד אלקים אחרים, וע"ז אומר הפסוק 'והיה' - שיהיה שמחה להשי"ת כשלא תשמע בקול ה' אלקיך שאומר לך ללכת אחרי אלקים אחרים, והבן.

יעקב מאיר שכתער

הייתי שלושם בבני ברק, והכריחו אותי שם ללמוד לקו"מ בערב לפני אברכים, ואע"פ שהם חשוכים ממני ואין אני מגיע לקרסוליהם אבל מה אעשה כי כך גורו עלי להיות תמיד "קופץ בראש", ולמדתי את סימן ט"ז בלק"מ "כד אפיק רישיה ממיא דמיה עיניה כתרי סיהרי - כאשר הצדיק מוציא את ראשו מחכמות עליונות עיניו מאירות כירח. וזה בחי' 'ועינינו מאירות כשמש וכירח', לפעמים כשמש - כאשר אנחנו דבקים בחכמה עליונה, ולפעמים כירח" ע"כ.

והיתה עיקר השיחה שעלינו לדעת שגם אנו במדרגתנו הפחותה אסור לנו להנתק מהאמת, ולדעת תמיד "כ"י ה' הוא האֱלֹהִים אֵין עוֹד מִלְבָּדוֹ" (דברים ו' לה) ואף אם אנו ח"ו בשבי תחת יד הס"א, אין לנו להכנע, כי אם לדעת כי אין רשות אחרת, ו"מִקְצָה הָאָרֶץ אֱלֹהֶיךָ אֶקְרָא" (תהלים סא, ג) - ואפילו אם כבר נכשל באלף ראיות אסורות ח"ו, מצווה הוא מה' אלקי ישראל לעצום עיניו נגד איסור ערוה האלף ואחת... ומכיון שאנו מְצוּיִם על כך - אנו עושים ע"י זה נחת רוח למעלה, ועוד ממליכים אותו משאול תחתיות.

ומובא מהרב מטשעהרין זצ"ל (ספר לשון חסידים ערך תשובה אות כג) בשם אחד מתלמידי הבעש"ט הק' זי"ע, שאם אחד מונח ח"ו בשאל תחתיות וממליך שם את הקדוש ב"ה - שובר את הרע במקומות כאלו שאפילו לצדיק גדול אי אפשר לו לעשות נחת רוח כזה, כי הלא לא הי' רשאי ליכנס שם, והוא מכיון שכבר נכשל ונפל לשם וממליך את השי"ת מבטן שאול - עושה נחת רוח כזה שאי אפשר להיעשות כי אם על ידו.

וזה סוד "במקום שבעלי תשובה עומדים שם - צדיקים אינם עומדים שם" (ברכות לד ע"ב).

סיפורים ולקחיהם
מאת מו"ר שליט"א

נפשות
חסידי

ניצוץ קודש ממאמרי
ומכתבי מורינו שליט"א

ניצוץ
אחד!

שלא נימול ונאלץ לקבורו באחד מפרדסיו. באותו לילה בא אליו הבן התינוק בחלום הלילה והחל לטורדו ולבקש ממנו שימולו. והמחזה הנורא הזה חזר ונשנה מידי לילה בלילה ומדי יום ביום, בכל עת ששכב להתנמנם מעט הופיע הבן אצלו להטרידו. יותר לא יכול לסבול זאת והלך לחברה קדישא וביקשם שיקיימו דברי המת וימולו אותו. הם פתחו את קבר הילד, הוציאוהו ומלו אותו כדין, ומאז הפסיק הבן להטרידו בשנתו, ונחה דעתו.

הנה הגם שהיה רשע בתכלית, נתעוררה נקודת קדושת נשמתו אצל בנו התינוק, וגילתה הקשר הנפלא 'אות היא לעולם ביני ובין בנ"י הטמון אף אצל הגרוע שבגרועים.

שמעתי מיהודי זקן ירא וחרד מארץ אשכנז. שסיפר לי מה ששמע בימי ילדותו מה שקרה בגרמניה ארץ מולדתו. מעשה ביהודי שהיה רחוק מהיהדות בתכלית הריחוק, והיה עשיר גדול ובעל נכסים, ובחצרו השתרעו גינות נוי ופרדסים, וחי כל ימיו בתענוגות גשמיים, בפרקו מעליו לגמרי עול תורה ומצוות. באחד הימים נולד לו בן, אך הוא לא רצה למולו, גם דחה בקשות שהופנו אליו מצד הקהילה האורתודוקסית שישלחו לו מוהל למול את בנו. בשום אופן לא רצה לקיים מצוה זו הנשמרת בקפדנות גם ע"י פורקי עול.

והנה לא עבר זמן רב ולפתע פתאום מת עליו תינוק שעשועיו. אנשי החברה קדישא לא הסכימו לקבורו בבית החיים היהודי מפני

פנימיות
קדושת
נשמות
ישראל

כשהאדם
מקדש
מחשבתו -
יש לו תענוג
בכל דבר
שעושה!